

Kolovoz 2011. / Broj 44 Godina VIII

Furio Radin 4

Nužan zakon o izborima predstavnika nacionalnih manjina

Izbori 6

Na izbore izašlo 10,5 posto pripadnika nacionalnih manjina

Inicijative 8

Manjine u savezu sa sportašima, umjetnicima i braniteljima

Religija 9

Islamski centar u Rijeci bit će dovršen do kraja godine

Manjine ostaju u bitki za dopunsko pravo glasa

Pomoć Zastupnici manjina pokušat će prije izbora vratiti ukinute odredbe na staro, a zatražit će i pomoć Europske komisije te čelnika više vlada i država EU

Političku temperaturu u redovima manjina do usijanja su uoči parlamentarnih izbora podignuli ustavni suci. Ustavni sud je ovog ljeta, daleko nekoliko mjeseci prije izbora, ukinuo dopunsko pravo glasa za pripadnike 21 od 22 manjine (srpska ga nije imala zbog novoga izbornog modela koji je samo za nju vrijedio). Ukinuti prvi članak Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina regulirao je dopunsko pravo glasa manjina od lipnja 2010., dok je krajem iste godine usvojen izborni zakon koji detaljnije propisuje kako će pripadnici manjina ubuduće birati svoje zastupnike. Na odluku o ukidanju prvi su, i to žestokom kritikom Ustavnog suda, reagirali Furio Radin, zastupnik talijanske manjine, i Milorad Pupovac, predsjednik Srpskoga narodnog vijeća. Pupovac je posebno istaknuo da se Ustavni sud stavio u poziciju zakonodavca, što nije

njegova uloga, jer ne samo izbornu već i ukupnu manjinsku politiku donosi zakonodavno tijelo, Hrvatski sabor, a ne Ustavni sud. Lani donesenim izmjenama izbornih pravila i ukidanjem tih pravila na Ustavnom sudu baš u izornoj godini, kako Pupovac smatra, prekršeno je pravilo da se izborna pravila u izornoj godini ne mijenjaju.

Veća prava jedne manjine?

Zastupnici manjina, čini se, pokušat će prije izbora vratiti ukinute odredbe na staro, a zatražit će i pomoć Europske komisije te šefova više vlada i država Europske unije. Furio Radin, zastupnik talijanske manjine u Saboru, Zdenka Čuhnil, zastupnica češke i slovačke manjine, te Deneš Šoja, predsjednik Kluba nacionalnih manjina, imaju velika očekivanja od saborske rasprave. Ona će pokazati je li svim manjinskim zastupnicima u cijelosti uzor lanjsko zakonodavstvo.

Kako Čuhnil navodi, ponovo se stječe dojam da ustavni suci nisu dorasli zadatku koji imaju. Njihov je temeljni zadatak čuvati ustavnost i zakonitost, kaže, a oni to krše jer je ustavnim propisima definirano da se izorno zakonodavstvo ne smije mijenjati godinu dana prije izbora. Čuhnil ne problematizira samo to, nego i što je "Ustavni sud napravio diskriminaciju u odnosu na manjine, navodeći u obrazloženju da to pravilo ne vrijedi za manjine".

"Sve su napravili pod izgovorom da bi jedna manjina i stranka imale veća prava i pod tim izgovorom su ukinuli dopunsko pravo glasa za 21 manjinu. Srpska manjina je zbog svoje veličine oduvijek posebno tretirana, dok ukidanje dopunskog prava glasa obezvređuje niz godina rada manjinskih zastupnika koji su dokazivali da to pravo predstavlja dovršetak procesa izbora manjinskih zastupnika, jer na taj način oni ostaju građani Republike Hrvatske, a imaju i dopunsko pravo izabrati svoje zastupnike. Tako bi manjinski zastupnici bili izabrani s većim brojem glasova i time bi dobili jači legitimitet. Prema tome uopće nije upitna njihova kompetentnost prilikom odlučivanja u Saboru o pojedinim pitanjima kao što je proračun, što su ustavni suci pokušali osporiti", zaključuje Čuhnil.

Za talijansku manjinu je odluka Ustavnog suda loša kao i za sve ostale; zapravo je jedan krupan korak unatrag u pravima u kojima uživaju manjine u Hrvatskoj, kaže Radin. On smatra da

Zdenka Čuhnil:
Ponovno se stječe dojam da ustavni suci nisu dorasli zadatku koji imaju

Deneš Šoja:
Problematika nije dovoljno i temeljito sagledana, prije svega s aspekta ustavnosti

'Ustavni sud je naložio da se na sljedećim izborima koristi pola starog i pola novog zakona'

je ukinut ne samo jedan dio izbornog zakona nego i Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina koji je donesen konsenzusom. Takva odluka ustavnih sudaca, i to četiri mjeseca prije izbora, što je izričito zabranjeno, kaže, pokazuje nekompetentnost Ustavnog suda i oblik je arogancije narodne volje s obzirom na to da je Ustavni zakon donesen konsenzusom.

Pitanja procedure

"Ustavni sud je naložio da se na sljedećim izborima koristi pola starog i pola novog zakona. To je presedan u pravnim državama. Tražit ćemo da se odmah uvrste na dnevni red i Ustavni zakon i Zakon o izborima zastupnika što Ustavni sud između redaka i preporučuje. Također ćemo se obratiti velikom broju državnika jer s ovakvim djelovanjem Ustavnog suda moraju biti upoznati šefovi država i vlada s kojima Republika Hrvatska ulazi u EU", kaže Radin.

Deneš Šoja isto očekuje da će ova problematika biti još jedanput raspravljena prije parlamentarnih izbora u prosincu ove godine. Ali njegovo je mišljenje da sveukupna predmetna problematika nije dovoljno i temeljito sagledana, i to prije svega s aspekta ustavnosti u pripremljenoj fazi prije donošenja izmjena Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

"Osiguranjem dodatnog prava glasa pripadnicima nacionalnih manjina znatno bi se izbjeglo da pojedini zastupnici manjine 'ulaze' u Sabor s nekoliko stotina glasova te određeni broj zastupnika tu činjenicu ironizira. Nekoliko tisuća

pripadnika mađarske manjine s pravom glasa u Republici Hrvatskoj dosad nije bilo u mogućnosti glasovati za predstavnik te manjine jer su se opredijelili za jednu od lista stranaka većinskog naroda", objašnjava Šoja.

Njihovi se prigovori tako koncentriraju oko pitanja procedure, a problematizira se i što su prava manjinama smanjena mjesec dana nakon što je Hrvatska zaključila pregovore o članstvu EU. Kako Čuhnil ističe, Hrvatskoj je u Bruxellesu, u povodu završetka pregovora o članstvu u EU, argument bio da je manjinama dala maksimalna prava, pa čak i dopunsko pravo glasa, ali se mjesec dana poslije postupilo suprotno. Kao najspornije ostaje pitanje kako se Ustavni sud i za čiji račun poigrao zakonodavca koji diskriminira manjine dok Ustav jamči zastupanje ma-

Ukinuti prvi članak Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina regulirao je dopunsko pravo glasa manjina od lipnja 2010.

njina u Saboru, a prošlogodišnje izmjenne zakonodavstva to izražavaju upravo uvođenjem dopunškoga glasovanja za sve manjine izuzev srpske koja se tada u sklopu novog modela za izbor njezinih zastupnika izjasnila za glasovanje na općoj listi.

Sabor na potezu

Srbi u Hrvatskoj, s obzirom na natpolovični udjel u biračkom manjinskom tijelu, godinama su imali poseban status, što znači i do tri od ukupno osam zastupnika manjina, kažu njihove kolege. Čuhnil navodi da je kod lanjskih zakonskih promjena eventualno sporno moglo biti jedino pitanje u vezi s pripadanjem tri srpska zastupnička mjesta onoj njihovoj političkoj stranci ili nezavisnoj listi koja dobije relativnu većinu na izborima. To je bilo važeće rješenje do odluke Ustavnog suda, a moglo se navodno drukčije urediti i ne ukidati pravo dodatnoga glasa za manjine. Kao zanimljivost mnogi navode da je po ukinutom rješenju postojala mogućnost da srpska manjina dobije i četvrtog zastupnika ako bi neka od srpskih stranaka prešla izborni prag u nekoj od deset izbornih jedinica u kojima glasuju građani.

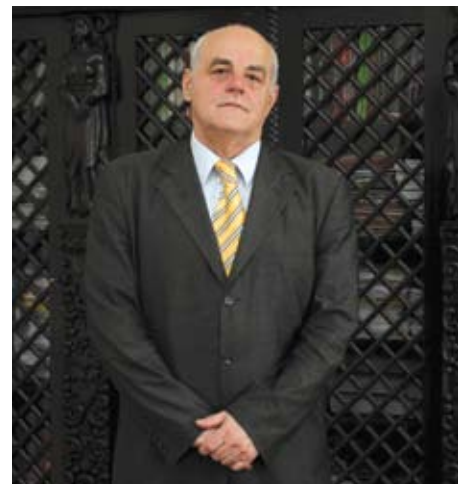
No sve to pada vodu jer je Ustavni sud ocijenio da je ustavno-pravno neprihvatljiva odredba prema kojoj se manjinama koje u Hrvatskoj sudjeluju s više od 1,5 posto stanovnika, dakle srpskoj manjini koja prema popisu stanovništva iz 2001. ima udio u ukupnom stanovništvu od oko četiri posto, unaprijed jamči najmanje tri zastupnička mjesta na temelju općega biračkog prava. Iz obrazloženja Ustavnog suda proizlazi da je Saboru otvorena mogućnost da donese nove propise kojima će pitanja sadržana u ukinutom članku Ustavnog zakona urediti na način koji uvažava zahtjeve koji proizlaze iz Ustava.

Izborna pravila za manjine što se tiče predstojećih izbornih pravila vraćena su na režim izbora iz 2003. i 2007. Znači, ako se ne pronade rješenje u Saboru, na sljedećim izborima neće vrijediti dopunsko pravo glasa za manjine s udjelom u stanovništvu Hrvatske manjim od 1,5 posto prema kojem bi prvi put glasovali i kao građani na općoj listi i kao pripadnici manjina na manjinskoj listi nego će glasovati samo za jednu listu. Činjenica je i da Ustavni sud to pravo manjinama ne bi mogao srušiti da su njihovi zastupnici čvrsto inzistirali da novi izborni model uđe u Ustav, a ne u Ustavni zakon.

Josipović odlikovao Aleksandra Tolnauera Redom hrvatskog pletera

Priznanje Osim predsjednika Savjeta za nacionalne manjine Red hrvatskog pletera dobili su Dragutin Lalović, profesor FPZG-a, i Tripo Schubert, iz društva Kotor

U prigodi Dana državnosti predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović uručio je odlikovanja dvadesetorici branitelja, umjetnika, znanstvenika, humanitarnih djelatnika i građana. Red hrvatskog pletera dobio je Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine. "Ovo odlikovanje je izuzetna čast i nije samo odlikovanje meni nego i za cijeli Savjet kojega sam predsjednik. Odlikovanje je pokazalo da je Savjet u svojih osam godina rada učinio puno za razvoj Hrvatske u europsku državu i buduću članicu Europske unije", rekao je Tolnauer. Upozorio je da tu Savjet neće stati, već da ima namjeru upozoravati na sve nedostatke u odnosu prema manjinama. Predsjednik Josipović za sve odlikovane je imao samo riječi hvale te je istaknuo kako društveno koristan rad u Hrvatskoj treba više vrednovati. Uz Tolnauera Red hrvatskog pletera dobili su Dragutin Lalović, profesora zagrebačkog Fakulteta političkih znanosti i Tripo Schubert, tajnik Hrvatskoga građanskog društva Kotor.

Odlikovanje je velika čast, meni i cijelom Savjetu, kaže Aleksandar Tolnauer

Nužan zakon o izborima predstavnika manjina

Povećati odziv Furio Radin, saborski zastupnik talijanske nacionalne manjine, predlaže kako povećati izlazak na izbore predstavnika nacionalnih manjina

Iako je na izbore za vijeća nacionalnih manjina izašlo nešto više od deset posto pripadnika nacionalnih manjina, što je u skladu s optimističnim predviđanjima, nikako ne možemo biti zadovoljni odzivom svakoga desetog birača, upozorava Furio Radin, nezavisni zastupnik koji u Saboru zastupa talijansku nacionalnu manjinu te je ujedno i predsjednik saborskog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. U razgovoru za Manjinski forum Radin također oštro kritizira Ustavni sud zbog nedavne odluke koja poništava dvostruko pravo glasa, pojašnjava kako slučaj Dajla može utjecati na status talijanske nacionalne manjine te što za nacionalne manjine znači pristupanje Hrvatske Europskoj uniji.

Tko je odgovoran za ovakav tijek i rezultat izbora?

S obzirom na datum održavanja izbora, usred ljeta i godišnjih odmora, naša predviđanja bila su čak manje optimistična. Smatrali smo da ako bude izašlo deset posto ljudi, to će biti neočekivan "uspjeh". Odazvalo se čak nešto više od toga, doduše neke manjine su bile daleko ispod deset posto, uključujući i talijansku. No to je uspjeh u navodnicima i nisam baš zadovoljan. Slab odziv birača koji je uobičajen zapravo ne iznenađuje i potpuno je predvidljiv zbog okolnosti u kojima se izbori provode. Ne postoje jasna pravila izbora, ne postoji jasno predizborno vrijeme ni financije za promidžbu. Uopće ne znam kako se mogu održavati takvi izbori ako kandidati kampanju moraju financirati iz svojeg džepa. Smatram da je napravljena pogreška kad smo donijeli Ustavni zakon 2002. godine jer manjinska samouprava koju smo tada izglasali nije na razini na kojoj bi trebala biti jedna manjinska samouprava. Na tom zakonu

Furio Radin: Uvredljivo je što su neki umiješali Talijane iz Istre u priču o Dajli

radile su dvije grupe, na čelu prve bio je tadašnji ministar pravosuđa Stjepan Ivanišević, u grupi je bio Milorad Pupovac i ja. Naša grupa napravila je odličan model izbornog zakona manjinske samouprave, no kad je tadašnja Vlada vidjela prijedlog koji je pohvalila i Venecijanska komisija, oni su rasformirali tu grupu i formirali novu, sastavljenu isključivo od ministara koji su donijeli ovaj zakon koji sad imamo. Za taj smo zakon i mi nažalost glasovali jer smo biti koncentrirani na druge stvari.

Dakle, bez promjene Ustavnog zakona i donošenja posebnog zakona o izborima predstavnika nacionalnih manjina uvijek ćemo imati ovakve postotke, što znači da će glasovati jedan od deset pred-

Nadam se da nitko neće pomisliti da s pristupanjem EU manjine postaju briga nekoga drugog

stavnika nacionalnih manjina, drugim riječima gotovo uvijek će se na vlasti rotirati isti ljudi za koje će glasovati njihove obitelji i prijatelji.

I sami ste kazali da ste bili koncentrirani na druge stvari. Dakle, dio odgovornosti snosite i vi, odnosno službeni predstavnici manjina?

Jasno, dio odgovornosti svakako je na nama jer smo prilikom glasanja nažalost i mi bili među one dvije trećine koje su glasovale za taj zakon. Naime, tada kao i mnogo puta prije bili smo fokusirani na pravila koja reguliraju izbor zastupnika nacionalnih manjina i cijela borba vodila se oko dodatnog prava glasa, oko toga koliko će biti zastupnika u parlamentu, tko će biti zastupljeniji, a tko neće, a zanemarili smo ovo drugo.

Odluka Ustavnog suda koji je ukinuo dvostruko pravo glasa ponovno otvara stare bojišnice? Kakve su vam šanse s obzirom na to da su parlamentarni izbori relativno blizu?

Kad kažemo da je hrvatski Ustavni sud nekompetentan, vjerujte znamo što govorimo. Iako je imao vremena to prije učiniti, Ustavni sud donio je izmjene zakona u godini kad se više nisu mogle primijeniti na izbore, odlučivši pritom da

se novi zakon mora primijeniti na ove izbore, i to tako da se zalijepi pola starog, a pola novog zakona.

Ustavni sud time se pretvorio u zakonodavca. Ako se sjetimo da su oni ukinuli Ustavni zakon donijet sa 129 glasova u parlamentu, a da je dvotrećinska većina 103 glasa, jasno je da je riječ o nevidenoj aroganciji Ustavnog suda naspram zakonodavca, pa i predsjednika Republike koji je taj Ustavni zakon također podržao.

Što kanite poduzeti?

Iako s velikom nelagodnom, o tome što se dogodilo, o strukturi i sastavu Ustavnog suda te o načinu njegovog djelovanja svakako ćemo obavijestiti Europsku komisiju i vodstva nekoliko zemalja, odnosno jedan određen broj šefova država i vlada. Nadalje, pokušat ćemo prije izbora vratiti poništene odredbe na staro.

Baš i nemate puno vremena prije izbora?

Prosinac je tek deklarativno odabran za održavanje parlamentarnih izbora, no realno oni se mogu provesti i do ožujka tako da i nemamo tako malo vremena. Iako nikom nije previše drago, nitko se nikad nije deklarirao protiv dvostrukog prava glasa koje je omogućeno upravo Ustavom Republike Hrvatske. Kad su u pitanju Srbi i broj mandata, riječ je o modelu koji također nije u sukobu s Ustavom što god oni kazali. To je stvar političke odluke koja se nekom može i ne mora svidati, no ona nije protuustavna i ne shvaćamo zašto su to zabranili. U Italiji ona lista koja pobjeđuje, pa makar za jedan glas, dobije 70 zastupnika.

Kako gledate na slučaj Dajla i na komentare nekih biskupa da je to pokušaj Italije da okupira hrvatski Jadran? Može li afera imati utjecaj na položaj talijanske manjine u Hrvatskoj?

Slučaj Dajla je točno onakav kao što ga je opisao *Glas koncila*. Osimski sporazumi s tim slučajem nemaju nikakve veze, i da su umjesto benediktinaca u pitanju pavlini iz Svetog Petra u Šumi, Kinezi ili Argentinci, Papa bi donio istu odluku jer je to bila imovina koju je Crkva vratila. Papa je odlučio da spomenuta imovina mora biti vraćena onima koji su je izgubili 1945. godine. To se nama može svidjeti ili ne, ali on je crkveni poglavar kojeg Crkva mora slušati.

Također taj slučaj nema nikakve veze s talijanskom manjinom i nema nikakve veze s odnosima između Hrvatske i Italije, već samo između Hrvatske i Svete Stolice i mislim da će se taj odnos znatno poremetiti nakon što je Hrvatska ponovno vratila spomenuto područje. Italija je toliko zauzeta vlastitom krizom da i onaj dio društva koji bi možda imao potrebu nešto o tome reći sad ima daleko veće probleme. Vidjet ćete da se Italija o tom pitanju sigurno neće oglašiti niti će talijanski veleposlanik u Hrvatskoj ikad o tome progovoriti.

U Savjetu za nacionalne manjine ističu da će se pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji smanjivati udio državnih proračunskih sredstava za djelovanje udruga nacionalnih manjina, a povećavati potreba za ulaskom u fondove EU. Savjet stoga ističe potrebu edukacije udruga da apliciraju za novac EU?

Zapravo nemam informaciju da će se s ulaskom u Uniju smanjivati iznos koji udruge nacionalnih manjina dobivaju iz proračuna. Štoviše, smatram da se ne može dodatno smanjivati iznos od svega 40 milijuna kuna koji je namijenjen

Kako se mogu održavati izbori za predstavnike manjina ako kandidati moraju sami financirati kampanju

svim nacionalnim manjinama koje čine oko 7,5 posto stanovnika Hrvatske. To je relativno mali iznos za državu, ali vrlo velik za aktivnosti udruga.

Što će ulazak u Europsku uniju značiti nacionalnim manjinama?

Pristupanje Hrvatske Europskoj uniji ne bi trebalo ništa bitno izmijeniti kad su u pitanju nacionalne manjine. Nadam se da nikome neće pasti na pamet da s pristupanjem manjine postaju briga nekoga drugog, pogotovo ako netko zbilja misli da će se pristupanjem smanjiti proračunski novac za djelovanje udruga, kao što kažete u svom pitanju. Nacionalne manjine su i dalje briga Hrvatske jer su to manjine koje su u Hrvatskoj, sastavljene od ljudi koji su hrvatski građani.

Na izbore izašlo 10,5 posto pripadnika manjina

Velike razlike Znatno veći odaziv nacionalnih manjina na izbore bio je u općinskim sredinama u odnosu na gradove i županije

Manjinski izbori održani su u nedjelju 10. srpnja. Izbori za članove vijeća manjina provedeni su u 20 županija, uključujući Grad Zagreb, 62 grada i 83 općine. Izbori za predstavnike manjina provedeni su pak u 19 županija (među kojima je i Grad Zagreb), 45 gradova i 38 općina. Ukupno se na izbornim listama za članove vijeća nalazio 6281 kandidat, dok ih je za predstavnike manjina bilo 219. Od toga je gotovo svaki treći kandidat bila žena: kandidatkinja za vijeća bilo je 26 posto, a za predstavnike manjina 31 posto. Inače, za članove vijeća ukupno je bilo raspisano 311 izbora (70 u županijama i Gradu Zagrebu, 127 u gradovima i 113 u općinama) te 227 izbora za jednog predstavnika manjine (88 u županijama i Gradu Zagrebu, 81 u gradovima i 58 u općinama).

Jesu li se obistinile crne prognoze o lošem odazivu manjina koji bi tako pao ispod 10 posto birača? Mogući izborni debakl predviđali su predstavnici manjina, a prigovori su se kretali od spornog datuma održavanja izbora (godišnji odmori) do premalog broja biračkih mjesta. Paklene vrućine u cijeloj zemlji vladale su na dan izbora i nisu bile dobar znak: pripadnicima manjina omogućeno glasovanje na izborima na 736 biračkih mjesta u zemlji poklopilo se s liječničkim preporukama da građani, posebno starije dobi kojih je mnogo u pojedinim manjinama, ne izlaze van. Kakav je odaziv na kraju bio pokazuju podaci koji nisu potvrdili crne prognoze; štoviše, u zadanim uvjetima čak se može smatrati uspjehom i u odnosu na usporedbu s posljednjim lokalnim izborima na koje je izašlo nešto više od 30 posto birača. No čini se da sve ukazuje na potrebu zakonodavnih korekcija radi

daljnjeg poboljšanja zakonskog okvira i konzumiranja prava manjina.

Visoka svijest i organiziranost

Glasovalo je ovaj put 10,5 posto birača, no za potpunu sliku manjinskih izbora ključan je niz pojedinačnih podataka Državnoga izbornog povjerenstva: konačnih rezultata po izbornim listama za vijeća i predstavnike manjina po županijama, gradovima i općinama. Oni pokazuju velike razlike u zemlji te odstupanja u nizu sredina i manjina od navedenoga nacionalnog rezultata. Naime, pravo bi-

rati članove vijeća nacionalnih manjina (tamo gdje su bili predloženi kandidati) na razini županije imalo je ukupno 348.450 birača, na razini grada ukupno 166.789 birača i na razini općina 91.745 birača. No na izborima je na razini županije, što je čini se i odredilo ukupan rezultat, glasovalo 10,44 posto birača (33.365 birača), na razini grada 9,45 posto (15.760 birača) i na razini općine 15,93 posto (14.617 birača). K tome, za listu predstavnika manjina pravo birati na razini županije imalo je 13.870 birača, na razini grada 8840 birača i na

Bez birača:
Ponegdje nije izabran nijedan kandidat jer nije bilo odaziva birača

IZBORI ZA ČLANOVE VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA
ODRŽANI 10. 7. 2011.

Županija	Razina	Izbori za	Nacionalna manjina	Odaziv birača		
				Ukupno	Glasovalo	%
10 NAJVEĆIH ODAZIVA						
Bjelovarsko-bilogorska	Općina Velika Pisanica	Predstavnik	Mađarska	75	54	72,00%
Osječko-baranjska	Općina Vladislavci	Predstavnik	Mađarska	136	91	66,91%
Sisačko-moslavačka	Grad Sisak	Članove vijeća	Romska	282	188	66,67%
Međimurska	Općina Kotoriba	Predstavnik	Romska	142	91	64,08%
Međimurska	Općina Podturen	Predstavnik	Romska	93	58	62,37%
Brodsko-posavska	Grad SlavonSKI Brod	Članove vijeća	Romska	414	242	58,45%
Brodsko-posavska	Županija	Članove vijeća	Romska	435	252	57,93%
Osječko-baranjska	Grad Beli Manastir	Predstavnik	Romska	205	117	57,07%
Vukovarsko-srijemska	Općina Stari Jankovci	Članove vijeća	Mađarska	211	119	56,40%
Vukovarsko-srijemska	Općina Tordinci	Članove vijeća	Mađarska	406	228	56,16%

10 NAJMANJIH ODAZIVA						
Zadarska	Županija	Predstavnik	Slovenska	242	3	1,24%
Osječko-baranjska	Županija	Predstavnik	Slovenska	338	4	1,18%
Primorsko-goranska	Općina Matulji	Članove vijeća	Srpska	260	3	1,15%
Zadarska	Grad Benkovac	Članove vijeća	Srpska	5088	57	1,12%
Osječko-baranjska	Općina Đurđenovac	Predstavnik	Srpska	203	2	0,99%
Varaždinska	Županija	Predstavnik	Albanska	249	2	0,80%
Vukovarsko-srijemska	Županija	Predstavnik	Crnogorska	132	1	0,76%
Primorsko-goranska	Grad Opatija	Predstavnik	Slovenska	138	1	0,72%
Istarska	Županija	Predstavnik	Njemačka	69	0	0,00%
Dubrovačko-neretvanska	Županija	Predstavnik	Makedonska	99	0	0,00%

razini općine 4986 birača. Na izborima za tu listu ovako se glasovalo: na razini županije zabilježen je glas 1845 birača ili 13,30 posto, na razini grada 1544 birača ili 17,47 posto i na razini općine 1172 birača ili 23,51 posto. Na ovim je izborima naglasak bio na izboru osoba, a ne konkurentskih lista, navode u DIP-u. Takav izbor omogućava upravo većinski izborni sustav za razliku od razmjernoga izbornog sustava. Dakle, pripadnicima nacionalne manjine omogućen je izbor osoba za koje smatraju da će najbolje predstavljati njihove nacionalne manjinske interese, ocjena je DIP-a.

Na temelju DIP-ovih podataka može se zaključiti i da je unatoč nizu loših aspekata odaziv birača na manjinskim izborima 2011. bio tek nešto lošiji nego na posljednjim izborima kada je izlaznost bila blizu 12 posto. Član DIP-a Zorislav Ham potvrđuje da su razlike u odazivu zamjetne gledajući i same manjine, tj. podatke koliko je birača sudjelovalo u izborima u odnosu na broj potencijalnih glasača. Čini se da su u mnogim sredinama pripadnici pojedinih manjina, među kojima najveće srpske, ali i nekih malih poput slovenske, podbacili u odnosu na navedeni nacionalni rezultat. Kod srpske

manjine mali je postotak birača koji su glasovali za predstavnike u županijama (svega 2 posto) i gradovima (5,91 posto) te članova gradskih vijeća (7,63 posto) što, čini se, ruši ukupan rezultat. Za razliku od toga mađarska manjina je svojim velikim odazivom znatno prebacila nacionalni rezultat: u općinama je za listu vijeća glasovalo 44,52 posto birača, dok ih je za općinske predstavnike glasovalo čak 50,08 posto. U vezi s tim mogu se čuti razna objašnjenja kao što su teritorijalna koncentracija birača, visoka svijest i organiziranost.

Nedostupnost biračkih mjesta

Stoga neovisno o nacionalnoj brojci i njezinoj dvojbnoj reprezentativnosti s obzirom na šaroliko stanje na terenu i velike razlike između i unutar samih manjina pojedinačni rezultati glasovanja i za vijeća i za predstavnike po jedinicama lokalne i područne samouprave otkrivaju da je znatno veći izlazak na izbore bio u općinskim sredinama u odnosu na gradove i županije. Manjine su i prije zboru ukazivale na problem nedostupnosti biračkih mjesta u velikim sredinama. U mnogim gradovima za pojedine manjine organizirano je jedno biračko mjesto

što je uz datum izbora stvorilo dodatan problem starijim biračima. Unatoč tome ima suprotnih primjera kao što je njemačka manjina u Osijeku koja je na jednome biračkome mjestu imala izlaznost veću od 25 posto. U DIP-u navode da je mogućnost predlaganja kandidata za članove vijeća manjina iskoristilo 14 manjina: albanska, bošnjačka, crnogorska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, romska, rusinska, slovačka, slovenska, srpska, talijanska i ukrajinska. Isto je pri kandidiranju predstavnika manjine iskoristilo 18 manjina; uz navedene to su bugarska, poljska, ruska i židovska. Jedino rumunjska manjina nije iskoristila tu mogućnost. Inače, u vijeće nacionalne manjine općine biralo se 10 članova, u vijeće grada 15 i u vijeće županije 25 članova. No na nekim izbornim listama kandidirano je manje kandidata nego što ih se bira u vijeća.

Ima kandidata, nema birača

U takvim slučajevima u vijeće određene nacionalne manjine izabran je manji broj članova od propisanog broja. To se, primjerice, pokazuje kod članova vijeća srpske manjine u nizu županija, gradova i općina. U općinama, gradovima i

Ukupno se na izbornim listama za članove vijeća nalazio 6281 kandidat, dok ih je za predstavnike manjina bilo 219

županijama za koje su raspisani izbori, ali ovlaštene predlagatelji nisu predložili kandidate nisu ni održani izbori. To je bio slučaj kod 50-ak jedinica lokalne i područne samouprave. U odnosu na ukupan broj raspisanih izbora za članove vijeća manjina, zbog toga što nije bilo predloženih kandidata, izbori nisu održani u sedam gradova i 15 općina, što čini udjel od 11,76 posto u izborima. U odnosu pak na raspisane izbore za predstavnike manjina zbog istog razloga izbori nisu održani u dvije županije, 10 gradova i 15 općina, što iznosi 20,93 posto u izborima. A na izborima za predstavnika njemačke manjine u Istarskoj županiji kao i za predstavnika makedonske manjine u Dubrovačko-neretvanskoj županiji nije izabran nijedan kandidat jer tamo nije bilo odaziva birača.

Manjine u savezu sa sportašima, umjetnicima i braniteljima

Pula Savez udruga Rojc pomaže nacionalnim manjinama, članovima jedinstvene organizacije civilnog društva, da iskažu svoje interese

Svaka vojska koja nije samo pro-maširala Pulom, već se neko vrijeme i zadržala ostavila je gradu u naslijeđe vojarnu. Zgrade koje sada zjape prazne podsjećaju Pulu na vladavinu Austro-Ugarske, Italije ili Jugoslavije. Austro-ugarska vojarna "Karlo Rojc" bila je neisplativa svim vlastima za rekonstrukciju zbog veličine. Riječ je o 16.739 četvornih metara prostora u koje se smjestilo 109 udruga, kad već nitko drugi nije htio. Među udrugama za kulturu, sport, umjetnost i branitelje svoj dom u Rojcu našlo je i deset manjinskih udruga. Prostore koje im je Grad dodjeljivao nakon što je 2007. godine Ministarstvo obrane prepustilo vojarnu gradskim vlastima značilo je da na korištenje dobivaju derutnu prostoriju, a preuređenje su morali izvesti sami. Od tada pa do danas Rojc je napredovao od vojarnu od koje su građani zazirali do svojevrsnoga kulturno-umjetničkog spomenika u kojem se odigrava veći dio društvenih događanja. Ipak, udruge iz Rojca nisu zadovoljne tretmanom i žele unaprijediti taj jedinstveni model javno-civilnog upravljanja koje su udruge uspostavile s Gradom te su zato osnovale Savez udruga Rojca (SUR) koji zastupa sve udruge.

Sporni kriteriji za prostor

"U Rojcu ne postoji poseban model upravljanja. Rojc se, može se reći, jednostavno gradu dogodio. Mi smo i prije kroz Vijeće udruga Rojca 'upravljali' Rojcom zajedno s Gradom, ali to je značilo da su nam oni dopuštali da odlučujemo male stvari. Pitali bi nas želimo li da se taj i taj prostor zaključava i takve stvari", objašnjava potrebu osnivanja SUR-a Irena Burba, predsjednica Saveza. Glavne zamjerke SUR-a koji zastupa sve udruge jest neracionalna potrošnja

financijskih sredstava namijenjenih za održavanje zgrade, nepostojanje plana razvoja, sredstva za održavanje i obnovu zgrade, a ona sredstva koja se izdvajaju iz proračuna, napominju, nisu dovoljna. Također među nadležnima nema kapaciteta ni interesa za prikupljanje sredstava izvan gradskog proračuna,

U bivšoj pulskoj vojarni 'Karlo Rojc' smješteno je čak 109 udruga od čega 10 manjinskih

odnosno za osiguravanje dugoročne i financijske stabilnosti i održivosti centra. Osim toga, navode u SUR-u, Grad Pula prostore u Rojcu dodjeljuje udrugama gotovo deset godina bez ikakvih kriterija i time dovodi do nejednakog statusa korisnika. Ne postoji sustav praćenja načina korištenja prostora pa ni primjerenog odgovora na moguće zloupotrebe. Pa ipak, čini se da se sve udruge ne slažu s ovim navodima. U Zajednici Srba Istre

predsjednik Miomir Jeremić govori kako je Grad potpuno korektan prema svim udrugama. Opravdava čak i plaćanje režija za prostorije udruga jer kaže kako je bilo i vrijeme da se počne plaćati s obzirom na to da Grad sve ne može sam.

Njegovo mišljenje dijeli i Maša Žužana iz Madarskoga kulturnog društva "Móricz Zsigmond" koja kaže da je zadovoljna tretmanom koji njihovom društvu pruža Grad. "Jedino bi trebalo možda urediti neku zajedničku prostoriju, a ne da tražimo prostore po gradu kada su u tijeku neka veća događanja", govori Žužana. S druge strane Senad Pršić iz Nacionalne zajednice Bošnjaka zadovoljan je postojanjem SUR-a. "Dobro je kako bi moglo biti. Slažem se da treba neka udruga kao što je Savez udruga Rojca koji će zastupati naše interese. Prije je Grad plaćao sve režije udrugama, ali ni oni nemaju novca pa su gledali kako da se izvuku. Postavili su nam brojila pa sad svako plaća struju. Nema-mo ni mi novca, ali tako je, kako je", smije se Pršić.

Problemi Makedonaca

No postoje i oni s većim problemima. "Od 2010. godine nismo dobili nikakvu pomoć od Grada. Naime, prošlo društvo, Madarsko kulturno društvo 'Kočo Racin', ugasilo se zbog dugova i loših poteza nekoliko ljudi iz bivšeg društva, stoga da bismo uopće mogli nastaviti djelovati, morali smo vrlo brzo oformiti novo", objašnjava Todor Brdarski iz Makedonskoga kulturnog društva "Kiril i Metodij" te dodaje kako je zavrzlama nastala jer ih Grad još nije formalno priznao pa zbog toga ne dobivaju pomoć. Kaže da Grad ne razumije da su to sve isti ljudi samo pod drugim imenom. Napominje kako u Istri ima 400 Makedonaca te su im društva poput ovoga potrebna da bi se mogli družiti i njegovati svoju kulturu.

Islamski centar u Rijeci do kraja godine

Vjerske potrebe Iako se centar još gradi, njegove prostorije muslimani Rijeke i okolice već koriste za svoje duhovne potrebe

Nakon 45 godina djelovanja Islamske zajednice u Rijeci i dvadeset i nešto godina borbe za gradnju Islamskog centra do kraja ove godine taj bi vjerski objekt napokon trebao biti i službeno otvoren, rekao nam je glavni riječki imam Hajrudin ef. Mujkanović. Iako se centar još gradi, njegove prostorije muslimani Rijeke i okolice koriste za svoje duhovne potrebe još od kraja prošle godine kada se prvi put klanjao sabah i bajram-namaz u još nedovršenim prostorima.

Islamski centar u Rijeci drugi je takav centar u Hrvatskoj, nakon Zagreba, te osim zagrebačke i one u Gunji treća džamija. Prema službenim podacima na području Primorsko-goranske županije živi oko 10.000 muslimana koji će sada napokon imati "mjesto molitve, susreta i svih životnih potreba", rekao je predsjednik Islamske zajednice u Hrvatskoj muftija Ševko ef. Omerbašić.

Stare veze

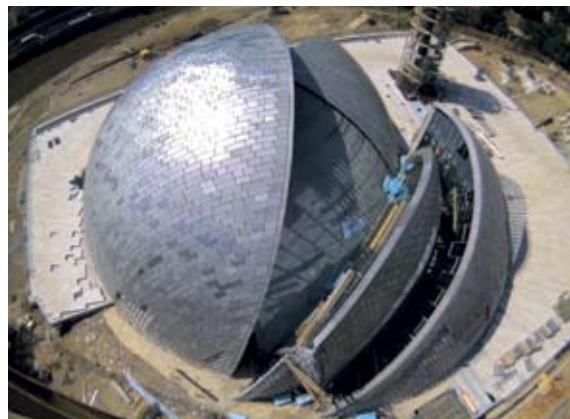
Međutim, veza muslimana s Rijekom seže još u 7. i 8. stoljeće kada su Saraceni (stari naziv za Arabe) osvojili više zemalja oko Sredozemnog mora, no prvi izravni kontakti islamskog svijeta s Ri-

jekom dogodili su se početkom 18. stoljeća u sklopu normalizacije odnosa između dva carstva, turskoga i austrijskoga. Jačanjem Rijeke kao jedne od najvažnijih austrijskih pomorskih luka javlja se i potreba za povezivanjem s Otomanskim Carstvom zbog plasmana proizvoda na to područje što rezultira uspostavljanjem dobrih veza između Otomanskog Carstva i Rijeke te dovodi do širenja turske konzularne mreže na Rijeku. Tako se tursko konzularno predstavništvo u Rijeci prvi put spominje 1809. godine. Tijekom vremena, povijesnih zbivanja i migracija na riječkom području naselio se velik broj muslimana. Tako sada već davne 1959. riječki muslimani počinju razgovarati o potrebi osnivanja zajednice i o gradnji džamije te već tada počinju prve akcije u tom smjeru. Zahvaljujući potpori zagrebačkog Odbora Islamske zajednice 1966. godine u Rijeci se osniva Islamska zajednica, Medžlis (Odbor) Islamske zajednice Rijeke, kao legalan i legitiman organ za područje Kvarnera i Primorja. Tim činom Islamska zajednica u Rijeci korača svojim prvim koracima i pridobiva svoje prve džematlije. Tada se prvi put Ramazan dočekuje s imamom. Potom, 1968. godine, riječki Odbor Islamske zajednice obraća se gradskim vlastima zbog odre-

đivanja lokacije i zemljišta za gradnju džamije, no tada još nije bilo razumijevanja gradskih vlasti. Tek 1989. riječke gradske vlasti prvi put Islamskoj zajednici nude nekoliko lokacija za gradnju džamije, međutim izbijanjem Domovinskog rata planovi u vezi s gradnjom centra se zaustavljaju. Kad je 1994. trebalo produžiti rok lokacijske dozvole i početka gradnje budućega Islamskog centra, gradska vlast to odbija učiniti. Sve do 2006. traje problem dobivanja lokacije i dozvola za gradnju centra.

Nova lokacija

Tek tada Grad Rijeka nudi novu lokaciju za Islamski centar tako da 2008. Medžlis islamske zajednice Rijeka prvi put od početka same ideje pristupa zemljištu lokacije Islamskog centra. Pristupa se izradi projektne dokumentacije, a 3. listopada 2009. svečano je položen kamen temeljac na lokaciji budućega Islamskog centra, u riječkoj četvrti Rujevica. Na svečanosti su bile eminentne osobe iz vjerskog, političkog i društvenog života, tadašnji predsjednik Republike Stjepan Mesić, predsjednik Mešihata i muftija za Republiku Hrvatsku Ševko ef. Omerbašić, riječki gradonačelnik Vojko Obersnel te izaslanstvo katarskog emirata.

Početak gradnje Kamen temeljac za Islamski centar u riječkoj četvrti Rujevica svečano je položen 3. listopada 2009.

Pomoć Europske unije za poboljšanje života manjina

Romska naselja U sklopu triju programa pretpristupne pomoći u šest romskih naselja u Međimurskoj županiji sagrađene su ceste, vodovod i strujna mreža

Posljednih je godina ostvaren bitan napredak u poboljšanju položaja romske nacionalne manjine u hrvatskom društvu. Naime, od donošenja Nacionalnog programa za Rome i akcijskog plana “Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.” radi integracije, ostvarivanja boljih uvjeta života te njihovom uključivanju u društveni život i procese odlučivanja u lokalnoj i široj zajednici napredak je vidljiv na svim područjima, posebice na području stanovanja. Za poboljšanje stanovanja i infrastrukture u mjestima s većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine korišten je i novac iz pretpristupnih fondova Europske unije.

Tako je u sklopu programa pretpri-

stupne pomoći EU u sklopu tri programa (PHARE 2005, PHARE 2006 i IPA I 2008) poboljšana životna sredina i opći uvjeti života u šest romskih naselja u Međimurskoj županiji kroz infrastrukturne radove, uključujući gradnju ceste, vodovoda, spajanje naselja na strujnu mrežu. Projekti su za cilj imali ojačati i olakšati aktivno i potpuno sudjelovanje romske nacionalne manjine u gospodarskom, obrazovnom, kulturnom i društvenom životu, uz očuvanje njihova identiteta, kulture i tradicije.

Demokratizacija i ljudska prava

Pilot-projekt u sklopu programa PHARE 2005, ukupno vrijedan 1,37 milijuna eura, osim gradnje infrastrukture u međimurskom naselju Parag imao je i obra-

zovnu komponentu – “Poboljšanje kvalitete obrazovanja i povećanje mogućnosti za zapošljavanje romskoj nacionalnoj manjini u Republici Hrvatskoj”.

Nakon uspješnog pilot-projekta u okviru programa PHARE 2005 nastavljeno je s uređenjem romskih naselja. Kroz program PHARE 2006 financirana je gradnja infrastrukture (ceste, vodoopskrbna i električna mreža) u još tri naselja Međimurske županije: Pribislavec, Piškorovec i Lončarevo. Ukupna vrijednost tih projekata iznosi 3,44 milijuna eura.

Projektom u okviru IPA I 2008 “Projekt potpore Romima – Faza 3: Radovi u romskim naseljima Orehovica i Mursko Središće (Sitnice)”, za koji je natječajna procedura još u tijeku, radi se na unapre-

Napredak

Posljednjih godina ostvaren je značajan napredak u životu Roma u Hrvatskoj

denju infrastrukture u naseljima Orehovića i Sitnice u Međimurskoj županiji s gradnjom komunalne infrastrukture.

Nadalje, napredak u poboljšanju uvjeta života romske nacionalne manjine ostvaren je i na drugim područjima zahvaljujući jednogodišnjem projektu (2008. – 2009.) iz sheme nepovratnih potpora PHARE 2006. – Omogućavanje aktivnog doprinosa sektora civilnog društva u prepristupnom procesu u području demokratizacije i ljudskih prava "Romi u fokusu" vrijednom 93.985 eura.

Borba protiv netolerancije

Iz fondova EU posljednjih godina financirani su projekti usmjereni na poboljšanje položaja i drugih nacionalnih manjina u Hrvatskoj. Tako je u sklopu IPA 2008 I. komponente unutar sheme "Jačanje uloga i kapaciteta nevladinih organizacija koje nadgledaju provedbu antidiskriminacijskih strategija i njihovo

Za jačanje nevladinih organizacija iskorišten je iznos od 254.198 eura iz sredstava IPA 2008 I. komponente

usklađivanje s pravnom stečevinom EU" ugovoren projekt "Inicijativa organizacija civilnog društva (OCD) za promjene u antidiskriminacijskoj politici" u iznosu od 254.198 eura. Partner na projektu je Srpski demokratski forum. Cilj projekta je unaprijediti komunikaciju između OCD-a i državne uprave u oblikovanju i razvoju antidiskriminacijskih strategija, unaprijediti dostupnost besplatne pravne pomoći marginaliziranim skupinama na osam lokacija u Hrvatskoj te osnažiti OCD-e za sudjelovanje u oblikovanju antidiskriminacijskih politika. Također je u sklopu programa "Europa za građane" 2009. proveden projekt "Manjine za manjine; razmjena iskustava manjinskih kulturnih udruženja, socijalni dijalog za regionalni razvoj manjina i zajednička integracija!" vrijedan 24.001 euro. Provela ga je udruga Bjelovarski centar za razvoj civilnog društva u partnerstvu sa Šopronskim hrvatskim kulturnim društvom iz Mađarske, Razvojnog agencijom Sjever i Zavodom za podešavanje socijalno-ekonomskog razvoja iz Slovenije.

Regija Tjedan židovske kulture i tradicije ponovno okuplja Židove iz zemalja bivše Jugoslavije te Židove koji potječu iz regije, a žive u Europi i u drugim zemljama svijeta

Na 'Bejahadu' u Opatiji koncerti, predavanja, filmovi i izložbe

Opatija je opet ugostila "Bejahad", Tjedan židovske kulture i tradicije, u sklopu kojega se održava forum o multikulturalnosti te mnoga predavanja, koncerti, izložbe, projekcije filmova i promocije knjiga. "Bejahad", što na hebrejskom jeziku znači "zajedno", okuplja Židove iz zemalja nastalih na području bivše Jugoslavije te Židove iz drugih europskih zemalja i svijeta koji potječu iz ove regije. Na Tjednu židovske kulture sudjeluju i ugledni gosti ne-židovi, a osnovni ciljevi tog tjedna jesu jačanje židovskoga kulturnog identiteta, borba protiv asimilacije, motiviranje članova zajednice za rad u kulturi i

umjetnosti, afirmacija snošljivosti i različitosti te obilježavanje važnih datuma iz židovskog naroda povijesti. Program ovogodišnjega Bejahada počeo je svečanom večerom za sudionike i koncertom zbora Kol Ha Tihva iz Trsta. Tijekom Tjedna židovske kulture organizirani su koncerti Roman Grinberg Banda, Karstena Trojke i Trija Scho te Davida Gazarova i Davida Petrocca. Najavljena su i predavanja o Židovima u Beču i Berlinu. U programu ovogodišnjega "Bejahada" najavljeno je i predstavljanje nekoliko knjiga te projekcije filmova, a dodjeljuje se i nagrada natječaja "Simha Kabiljo" za kratku priču.

Identitet Jačanje židovskoga kulturnog identiteta kroz pjesmu i motiviranje članova židovskih zajednica za rad u kulturi i umjetnosti

Rusini i Ukrajinci u ljetnoj školi

Jezik Materinji jezik i kulturu učilo 114 učenika

U organizaciji Saveza Rusina i Ukrajinaca RH u srpnju je održana 38. ljetna škola za učenike osnovnih i srednjih škola, pripadnike rusinske i ukrajinske nacionalne manjine. Izučavanju materinjeg jezika i kulture odazvalo se 59 učenika osnovnih i 55 učenika srednjih škola. Rusinski jezik izlagale su Nevenka Mudri i Blaženka Franjić, a ukrajinski Lesja Mudri.

'Leteći čovjek' Slovenski dom predstavlja letačkog pionira

Izložba o Stanku Bloudeku

Otvorenje izložbe "Leteći čovjek, Stanko Bloudek (1890. – 1959.)" održat će se u srijedu 21. rujna 2011. godine u 19 sati u Slovenskom domu u Zagrebu. Izložbu o letačkom pioniru, konstruktoru, izumitelju, svestranom sportašu i graditelju koji je najpoznatiji po skijaškoj velikanki na Planici pripremio je ljubljanski Tehnički muzej.

Tradicija Uz bogat kulturno-umjetnički program pokraj Rijeke obilježeni su važni datumi za Crnu Goru i Crnogorce u RH

Petrovdanski sabor na Platku

Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske i Nacionalna zajednica Crnogoraca Rijeke i ove su godine, kao i prethodnih godina, 9. srpnja 2011. godine organizirali Petrovdanski sabor, na kojem su sudjelovali brojni, Crnogorci, Crnogorke i prijatelji Crne Gore iz Republike Hrvatske i okolnih država. Na izletištu Platak pokraj Rijeke uz kulturno-umjetnički program i sportske susrete obilježena su dva velika datuma Crne Gore. Dan državnosti i Dan oružanog ustanka crnogorskog naroda protiv fašizma, 13. srpnja. Na svečanosti su bili predstavnici Crne Gore, Matice crnogorske te Ambasade Crne Gore u RH.

U čast geniju Trodnevna manifestacija o velikom izumitelju pod pokroviteljstvom češkog veleposlanstva i Hrvatsko-češkog društva

Zagreb obilježio obljetnicu Nikole Tesle

Trodnevna manifestacija u povodu 155. rođendana Nikole Tesle održavala se u Zagrebu od 8. do 10. srpnja pod pokroviteljstvom češkog veleposlanstva u suradnji s Hrvatsko-češkim društvom i Udrugom "Nikola Tesla – Genij za budućnost". U sklopu projekta "Nikola Tesla Genij za budućnost" održana su predavanja u Tehničkom muzeju pod vodstvom Renata Filipina, višega kustosa muzeja. Na izložbama se moglo doznati sve o liku i djelu ovoga velikog izumitelja i genija, a predavanja "Tesla & friends" predstavila su sve izume Nikole Tesle. U Češkom domu priređena je izložba pod nazivom "Tesla u Zagrebu" na kojoj su prikazane zbirke knjiga i umjetnina posvećenih Te-

sli. Predstavljena je i slikovnica "Gospodar svjetla – Nikola Tesla" te dokumentarni film Helene Bulaje "Mehaničke Figure – Inspirirani Teslom".

Vrhunac manifestacije bio je 10. srpnja, dan Teslina rođenja. U hotelu Esplanade je uz potporu Udruge "Nikole Tesle" održano tradicionalno natjecanje posvećeno znanju i izumima Nikole Tesle. Dobitnici nagrade "Tesla – Genij za budućnost" su: Sunčica Belošić u kategoriji "Kviz znanja iz fizike i općeg znanja o Nikoli Tesli", Pero Jelisić u kategoriji "Kreativni i inovativni proizvod, uporabni predmet, replika nekoga Teslina izuma" te Tino Herljević u kategoriji "Projekt iz Teslina proširenog djelovanja".

Suradnja KUD 'Stjepan Šajnović' gostovao na međunarodnoj smotri koja okuplja slovačke manjine u svijetu

Gostovanje folklorša iz Osekova

KUD "Stjepan Šajnović" iz Osekova gostovao je početkom srpnja u Slovačkoj na međunarodnoj smotri koja okuplja slovačke manjine u svijetu i predstavlja folklorno blago zemalja u kojima žive. Njihov je nastup rezultat suradnje s lipovljanskim KUD-om "Lipa" koji se

brine za slovačku baštinu te Protokola o regionalnoj suradnji koji su potpisale lipovljanska Matica slovačka i kutinska Matica hrvatska. Folklorši iz Osekova razgledali su muzej sa slovačkom etno baštinom u mjestu Šala i svjetski poznati mlin i most na Dunavu.

'Recikliranje' u Banjoj Luci

Velegrad Kratki hrvatski film o životu Roma u velegradu uvršen u selekciju festivala 'Kratkofil Plus'

Kratki hrvatski igrani film "Recikliranje" redatelja Branka Ištvančića uvršten je u selekciju petoga međunarodnog filmskog festivala "Kratkofil Plus", održanog u Banjoj Luci od 9. do 13. kolovoza. Radnja filma prati romsku obitelj s ruba velegrada koja na gradskom deponiju skuplja odjeću. "Recikliranje" je dio omnibusa "Zagrebačke priče" snimljen u produkciji zagrebačkog Propeler filma na jeziku romske nacionalne manjine u Hrvatskoj, a dio uloga dobili su Romi naturšćici. U filmu glume Slaven Knezović, Ana Maras, Asim Ugljen i drugi.

Jezič Film je snimljen na jeziku romske nacionalne manjine